

ACTIEPLAN VERGROTEN BEREIK ARMOEDEREGELINGEN

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding	3
2 Armoederegelingen in Venlo	3
3 Het bereiken van de doelgroep	3
3.1 Meer begrijpelijk communiceren	3
3.2 Trainen van maatschappelijke partners en vertrouwenspersonen	4
3.3 Gebruik van data om inwoners in beeld te krijgen	5
3.3.1 Armoedemonitor	5
3.3.2 Vroegsignalering van schulden	5
3.4. Gebruik van verwijzers om inwoners in beeld te krijgen	5
4 Doelen/Indicatoren	6
4.1 Kindpakket (regeling a, b en c)	6
4.2 Participatie volwassenen (regeling c)	6
4.3 Individuele inkomenstoelage (regeling d)	7
4.4 Collectieve ziektekostenverzekering minima (regeling e)	7
4.5 Bijzondere bijstand en bijzondere bijstand voor 65+ers (regeling f en g)	7
5 Business Intelligence	8
6 Acties	8
Bijlage 1 Armoederegelingen	9

1 Inleiding

In het rapport "Armoedebelief in de gemeente Venlo (Onderzoek ex artikel 213a Gemeentewet)" wordt opgemerkt dat er in Venlo een stevige onderbenutting lijkt te bestaan van de mogelijkheden die huishoudens hebben om te voorzien in financiële ondersteuning op basis van het armoedebelief. In dit actieplan laten we zien welke regelingen er zijn en hoe het bereik kan worden vergroot.

2 Armoederegelingen in Venlo

In Venlo kennen we de volgende armoederegelingen:

- a. Jeugdfonds Sport & Cultuur Venlo;
- b. Stichting Leergeld;
- c. Verordening inzake participatie minima door middel van de StadspasVenlo;
- d. Individuele inkomenstoelage;
- e. Collectieve ziektekostenverzekering minima;
- f. Bijzondere bijstand;
- g. Bijzondere bijstand voor 65+ ers.

In de bijlage kunt u lezen wat de regeling inhoudt, wie ervoor in aanmerking komt en hoe kan worden aangevraagd. De regelingen onder a en b worden uitgevoerd door de Fondsen. De regelingen onder d, e, f en g zijn gebaseerd op de Participatiewet en de regeling onder c is een autonome gemeentelijke regeling.

3 Het bereiken van de doelgroep

Om de onderbenutting van regelingen tegen te gaan is in het beleid "Integrale aanpak Actief uit armoede en schulden" als eerste speerpunt opgenomen: "Op de bewoner afgestemde houding en communicatie". Dit speerpunt bestaat met betrekking tot het bereik van regelingen uit 2 sporen:

1. De inwoner: op een voor de doelgroep meer begrijpelijke manier communiceren;
2. Het maatschappelijk veld rondom de inwoner: trainen van maatschappelijke partners en vertrouwenspersonen om het niet-gebruik van regelingen te verminderen.

Hier kunnen nog 2 sporen aan worden toegevoegd:

3. Gebruik van data om inwoners in beeld te krijgen
4. Gebruik van verwijzers om inwoners in beeld te krijgen

3.1 Meer begrijpelijk communiceren

In oktober 2019 hebben we in samenwerking met het Nibud de Geldkrant uitgegeven. De Geldkrant geeft informatie over hoe je rond kunt komen met je geld, hoe je

inkomsten en uitgaven in evenwicht kunt brengen en houden, waar je terecht kunt met geldvragen, welke voorzieningen er in Venlo zijn, etc. Onder de voorzieningen vallen alle hierboven genoemde armoederegelingen. De Geldkrant is te vinden in bijvoorbeeld de huizen van de wijk (I&A-punten), bij alle huisartsen, bibliotheek, stadskantoor, bij het jongerenservicepunt en de voedselbank. Daarnaast zijn ook veel exemplaren verzonden aan de deelnemers van de workshops (zie hieronder). We zorgen ervoor dat de Geldkrant op diverse plaatsen in Venlo beschikbaar blijft voor inwoners. Met het verspreiden van de Geldkrant willen we de bekendheid met de regelingen vergroten en het gebruik hiervan stimuleren. Het effect van deze inspanning moet nog blijken.

In 2020 gaan we de huidige manier van informeren van inwoners, waaronder het taalgebruik, waar nodig verbeteren. Daarbij kan niet alleen gedacht worden aan eenvoudiger en begrijpelijker taalgebruik, maar ook aan het communiceren door middel van infographics en het aanbieden van informatie in andere talen, eventueel in de vorm van filmpjes in diverse talen willen inzetten. Een behoorlijk deel van onze inwoners is immers laaggeletterd.

In het voorjaar van 2020 onderzoeken we hoe we de bijdrage voor participatie voor minima (StadspasVenlo) ambtshalve of vereenvoudigd toe kunnen kennen. Voor de regelingen op grond van de Participatiewet is ambtshalve toekenning niet toegestaan. Daarvoor eist de Participatiewet een schriftelijke aanvraag.

3.2 Trainen van maatschappelijke partners en vertrouwenspersonen

In Venlo zien we veel initiatieven van vrijwilligers en professionals op het gebied van armoede en schulden. Dit zijn mensen en initiatieven die goed en zelfstandig kunnen opereren. Deze partners hebben een belangrijke rol in het signaleren van armoede en het motiveren tot en helpen bij het doen van een aanvraag. In het najaar van 2019 hebben we maatschappelijke partners en vertrouwenspersonen uitgenodigd voor een training over het vangnet om meer bekendheid te geven aan de hierboven genoemde armoederegelingen. Zij konden zich aanmelden voor één van de acht workshops. Op deze wijze zijn circa 160 vrijwilligers en professionals getraind. Dat zijn onder andere collega's met klantcontacten, vrijwilligers en professionals zoals leerkrachten, bewindvoerders en maatschappelijk werkers. Daarnaast zijn er op verzoek bij diverse partijen enkele trainingen gegeven. Dat waren onder andere: huizen van de wijk, de groep Sterke vrouwen en een groep bewindvoerders. Deze training bieden we jaarlijks in het najaar aan. Zowel om de kennis op te frissen, als om nieuwe partners te trainen, als om de meest actuele informatie te verstrekken.

3.3 Gebruik van data om inwoners in beeld te krijgen

3.3.1 Armoedemonitor

We kunnen gebruik maken van de armoedemonitor van het CBS. Deze armoedemonitor laat enerzijds zien hoeveel financieel kwetsbaren in de gemeenten wonen en wat hun kenmerken zijn. Anderzijds maakt het duidelijk hoe groot het bereik is van de gemeentelijke regelingen om deze minima te ondersteunen, door een koppeling te maken tussen gemeente en CBS data.

Wat levert de armoedemonitor op?

- Inzicht in de gehele groep minimahuishoudens in uw gemeente;
- Inzicht in welke kwetsbare groepen huishoudens geen gebruik maken van minimaregelingen;
- Inzicht in welke wijken minimahuishoudens wonen en welke achtergrondkenmerken.

De kosten voor deelname aan de monitor bedragen circa € 8.000,-. Daarnaast vraagt het personele inzet om gegevens uit onze systemen bij het CBS aan te leveren.

3.3.2 Vroegsignalering van schulden

Naar verwachting wijzigt de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening op 1 januari 2021. Dan krijgen we mogelijkheden om vroegsignalering effectiever in te richten, waardoor we op basis van data inwoners met betalingsachterstanden in de vaste lasten in beeld krijgen, die zelf (nog) geen hulpvraag hebben en zelf geen contact zoeken met de gemeente. Wij bieden hen actief ondersteuning aan. Deze ondersteuning bestaat ook uit het attenderen op de armoederegelingen en het ondersteunen bij het aanvragen hiervan.

3.4 Gebruik van verwijzers om inwoners in beeld te krijgen

We kunnen meer gebruik maken van verwijzers om inwoners in beeld te krijgen en ondersteuning aan te bieden. Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt naar interne en externe verwijzers:

- Intern verwijzen: binnen de eigen gemeentelijke organisaties worden inwoners die in beeld zijn bij de gemeente en die naar verwachting tot de groep minima behoren doorgeleid naar het juiste team voor ondersteuning.
- Extern doorverwijzen: bedrijven en instellingen verwijzen klanten, waarvan zij vermoeden of weten dat sprake is armoede door naar de gemeente. De inwoner neemt zelf contact op met de gemeente.

We gaan op zoek naar de juiste verwijzers en maken met hen procesafspraken.

4 Doelen/Indicatoren

in het beleid "Integrale aanpak Actief uit armoede en schulden" zijn de volgende doelen en indicatoren opgenomen:

- Het doel van de verbeterde communicatie is dat het percentage mensen dat aangeeft de minimaregelingen en aanvraagprocedure te begrijpen te laten stijgen met 10%. Een beter bereik van de doelgroep zal naar verwachting leiden tot een hogere deelname aan de armoederegelingen.
- Het doel is om aan het einde van de beleidsperiode (2022) het gebruik van het kindpakket door kinderen te laten stijgen naar 70% van de kinderen in de doelgroep. Daarnaast is het doel dat de participatie door het gebruik van de minimaregelingen door volwassenen stijgt naar minimaal 50% van de doelgroep.

Voor het eerst gestelde doel ontbreekt een 0-meting. Mede gelet op de bevindingen uit het rekenkamercommissierapport zal het college in afstemming met de auditcommissie indicatoren vaststellen voor de toetsing van beleid. Tot het moment waarop deze zijn vastgesteld blijven wij het beleid monitoren conform het actieplan. Bij het aangescherpte armoedebeleid worden met uw raad indicatoren afgesproken.

4.1 Kindpakket (regeling a, b en c)

Het tweede doel kan beter worden geformuleerd: voor de regelingen op grond van het Jeugdfonds Sport & Cultuur Venlo enerzijds en de Stichting Leergeld en de participatieregeling voor minima anderzijds gelden verschillende inkomenspercentages, respectievelijk 130% en 120% van het wettelijk sociaal minimum. Daardoor is het criterium "70% van de doelgroep" niet meetbaar. Daarnaast kunnen kinderen van alle 3 de regelingen gebruik maken, waardoor sommige kinderen meermaals worden bereikt en andere kinderen niet. Voorgesteld wordt om per regeling een (reële) indicator op te nemen.

Het landelijk bereik van het Jeugdfonds Sport & Cultuur is 30%. We zijn met de Fondsen in gesprek om tot een aanpassing en beter bereik van de regelingen te komen.

4.2 Participatie volwassenen (regeling c)

Het doel dat de participatie door het gebruik van minimaregelingen door volwassenen stijgt naar 50% van de doelgroep is meetbaar. De doelgroep bestaat uit 9780 inwoners¹ boven van 18 jaar of ouder met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal

¹ Bron minimascan Stimulansz Tabel 3 minus tabel 5: Aantal personen in een huishouden met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum minus aantal kinderen in een huishouden met een komen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum.

minimum. Hiervan willen we minimaal 50% bereiken; dat is 4890 inwoners.

Zoals hierboven is aangegeven onderzoeken we of we inwoners die in 2020 aan de regeling hebben deelgenomen automatisch opnieuw deel kunnen laten nemen in 2021 (zonder aanvraag). Daarnaast onderzoeken we of we inwoners bij de aanvraag voor een uitkering op grond van de Participatiewet gelijktijdig een aanvraag op grond van de participatieregeling in kunnen laten dienen. Daarnaast zouden we op basis van de minimascan meer zicht moeten hebben op de inwoners die mogelijk voor de regeling in aanmerking kunnen komen, zodat we hen meer gericht kunnen benaderen.

4.3 Individuele inkomenstoelage (regeling d)

Voor de Individuele inkomenstoelage is geen indicator opgenomen. In 2019 waren er 4050 huishoudens met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum. Niet alleen het huidige inkomen is van belang, maar ook het inkomen in de voorgaande 3 jaar. Daarnaast mag er geen zicht zijn op inkomensverbetering. Daardoor is het bereik van deze regeling moeilijk in beeld te krijgen. We kunnen onderzoeken of we inwoners, die minimaal 3 jaar een uitkering op grond van de Participatiewet, meer gericht kunnen wijzen op of ondersteunen bij het doen van een aanvraag. Daarbij kan echter een groep blijven bestaan, die buiten beeld blijft.

4.4 Collectieve ziektekostenverzekering minima (regeling e)

We hebben geen indicator voor deelname aan de collectieve ziektekostenverzekering. Iedereen in Nederland is verplicht verzekerd tegen ziektekosten, maar dat hoeft niet via onze collectieve ziektekostenverzekering. Iedere inwoner kan immers voor zichzelf uitmaken welke ziektekostenverzekering het beste bij hem/haar past. VGZ biedt een collectiviteitskorting van € 3,60 en op het meest uitgebreide pakket verstrekken wij € 17,50 bijzondere bijstand per maand. Op dit moment wordt onderzocht in hoeverre de door de gemeente aangeboden ziektekostenverzekering voor minima nog interessant/aantrekkelijk is voor inwoners of dat er betere alternatieven beschikbaar zijn.

4.5 Bijzondere bijstand en bijzondere bijstand voor 65+ers (regeling f en g)

Bijzondere bijstand is aan de orde als er sprake is van niet alledaagse kosten. Een inkomen op bijstandsniveau voorziet immers in de "algemeen noodzakelijke kosten van bestaan". Er wordt vanuit gegaan dat met dat inkomen ook gereserveerd kan worden voor bijvoorbeeld de vervanging van duurzame gebruiksgoederen of een baby-uitzet. Het gaat in ieder geval om kosten die zich niet bij iedere inwoner of met een bepaalde frequentie voordoen. Dat maakt het minder zinvol om een indicator op te stellen of te

trachten het beroep op de bijzondere bijstand te vergroten. Een kostensoort waarvoor bijzondere bijstand wel aan de orde is, zijn de kosten van een bewindvoerder. Bewindvoerders zijn goed bekend met de mogelijkheid om voor deze kosten bijzondere bijstand aan te vragen.

5 Business Intelligence

Door gebruik van beschikbare data en het bepalen van meetbare indicatoren kunnen we meer inzicht krijgen in het bereik van de regelingen. Daardoor kunnen we ook meer zicht krijgen op de effecten van het beleid en krijgen we in beeld op welke onderdelen we tot bijstelling over moeten gaan.

6 Acties

In 2019 gestart en doorlopend:

- Trainen van maatschappelijke partners en vertrouwenspersonen
- Uitgifte Geldkrant

Eerste helft 2020:

- Meer op de inwoner gerichte communicatie
- Onderzoek naar ambtshalve en/of vereenvoudigd toekennen bijdrage participatie voor minima (StadspasVenlo)
- Overleg met de Fondsen over hoe meer kinderen bereikt kunnen worden en gebruik kunnen gaan maken van de Fondsen, en ook wordt gezien hoe het aanbod daarop aangepast zou kunnen worden.
- Deelname aan armoedemonitor van het CBS
- Onderzoeken of onze huidige collectieve ziektekostenverzekering voor minima nog aantrekkelijk is voor minima en onderzoeken of er een beter alternatief is

Tweede helft 2020:

- Vroegsignalering van schulden op basis van data inregelen zodat we per 1 januari 2021 kunnen starten
- Opleveren aangescherpt beleid
- Op zoek naar interne en externe verwijzers en maken van procesafspraken
- De scholen (PO-VO-MBO) actief willen benaderen, zij hebben vaak zicht op onderliggende problematiek zoals armoede

Eerste helft 2021:

- Evaluatie Geldkrant en besluiten of we in 2021 een geactualiseerde Geldkrant uitgeven.
- Evaluatie van de Verordening inzake participatie van minima.

Bijlage 1 Armoederegelingen

a. Jeugdfonds Sport & Cultuur Venlo

- Wat?
Een bijdrage aan sport of cultuur. Kinderen mogen in dezelfde periode gebruik maken van het Jeugdfonds Sport én van het Jeugdfonds Cultuur.
Bijdrage Sport: € 225,00 per jaar, waarvan maximaal € 75,00 voor sportattributen.
Bijdrage Cultuur: € 450,00 per jaar, waarvan maximaal € 50,00 voor cultuurbenodigdheden.
- Voor wie?
Kinderen en jongeren tussen de 0 en 18 jaar die opgroeien in een gezin met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.
- Hoe aanvragen en toekennen?
Een intermediair regelt de aanvraag. Een intermediair is iemand die professioneel betrokken is bij de opvoeding en verzorging van het kind. Bijvoorbeeld een leerkracht op school, jeugdhulpverlener, werkcoach of een medewerker van een Sociaal Wijkteam bij een van de Huizen van de Wijk. De beoordeling van de aanvraag wordt gedaan door de coördinator van het Jeugdfonds Sport & Cultuur Venlo.
De contributie/het lesgeld wordt direct betaald aan de sportclub of instelling waar het kind les heeft. Als er na aftrek van het contributiebedrag/lesgeld nog geld over is voor sportattributen/cultuurbenodigdheden, ontvangen de ouder(s) via de intermediair een voucher. De voucher is 4 maanden geldig en kan bij winkels waarmee het fonds samenwerkt worden ingeleverd. Tegen het eind van de looptijd van de aanvraag, ontvangt de intermediair een bericht waarin staat dat de toekenning afloopt. Er kan dan, indien nodig, door de intermediair een nieuwe aanvraag ingediend worden.
- Uitvoerder?
Het Jeugdfonds Sport & Cultuur Venlo voert deze regeling uit. Zij ontvangen daarvoor subsidie van de gemeente.

b. Stichting Leergeld

- Wat?
Binnen- of buitenschoolse activiteiten. Bijvoorbeeld Schoolverlaterskamp (in groep 8), verplichte schoolreizen, fiets, computer/laptop en een eenmalige bijdrage bij de zwemlessen voor diploma A.
Het maximaal uit te keren bedrag is € 300 per kind, per jaar. Voor zwemlessen voor het behalen van diploma A wordt eenmalig € 450 versterkt.
- Voor wie?

Kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar die opgroeien in een gezin met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum.

- Hoe aanvragen?
De aanvraag kan door een ouder, verzorger of hulpverlener worden ingediend door het intakeformulier in te vullen. Ouders krijgen een gesprek met een intermediair waarbij de hulpbehoefte goed in kaart wordt gebracht en er toetsing plaats vindt van de inkomens- en schuldensituatie. Betalingen geschieden rechtstreeks aan scholen, winkels en zwemscholen.
- Uitvoerder?
Stichting Leergeld Venlo voert deze regeling uit. Zij ontvangen daarvoor subsidie van de gemeente.

c. Verordening inzake participatie minima door middel van de StadspasVenlo

- Wat?
Elk gezinslid krijgt een tegoed van € 100,- om actief mee te doen in de samenleving o.a. sport, cultuur en vrije tijdsbesteding. Het tegoed wordt op de StadspasVenlo gezet. Met het tegoed kan worden betaald bij aangesloten partners. Er geldt een verschillend aanbod voor kinderen tot 18 jaar en voor volwassenen. Kinderen kunnen met de Stadspas Venlo geen contributies van sportverenigingen en/of cultuurinstellingen betalen, hiervoor kan gebruik gemaakt worden van het Jeugdfonds Sport & Cultuur Venlo. Het niet besteedde tegoed vervalt aan het einde van het jaar.
- Voor wie?
Voor kinderen, jongeren en volwassenen die als inwoner in Venlo staan ingeschreven.
Het inkomen mag op de peildatum en twee maanden daarvoor niet hoger zijn dan 120 procent van de toepasselijke bijstandsnorm. Ook inwoners in een wettelijk of minnelijk schuldsaneringstraject komen voor de regeling in aanmerking als het vrij te laten bedrag niet hoger is dan 120% van de toepasselijke bijstandsnorm.
- Hoe aanvragen?
De aanvraag wordt online ingediend. Er kan 1 aanvraag per gezin per jaar worden ingediend.
- Uitvoerder?
Aanvraag en behandeling van de aanvragen lopen via de gemeente Venlo. Na toekenning verzorgt het bedrijf Loyalty Connect het verzenden van de passen.

d. Individuele inkomenstoelage

- Wat?

De individuele inkomenstoelage compenseert de financiële positie van mensen die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen én geen enkel perspectief hebben om hun inkomen te verhogen. De gedachte achter de individuele inkomenstoelage is dat deze mensen geen ruimte hebben om te reserveren voor onverwachte uitgaven. Een individuele inkomenstoelage bedraagt per kalenderjaar (bedragen 2020):

€ 420 voor een alleenstaande;

€ 540 voor een alleenstaande ouder;

€ 600 voor gehuwden.

- Voor wie?

Inwoners van 21 jaar of ouder, maar jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd, die al minimaal 3 jaar een inkomen hebben dat niet hoger is dan 102 procent van de toepasselijke bijstandsnorm en geen zicht hebben op inkomensverbetering.

Daarnaast mag het vermogen niet meer bedragen dan het in de Participatiewet genoemde vrij te laten vermogen (alleenstaande: € 6.225,00; alleenstaande ouder/gehuwden:

€ 12.450,00).

- Hoe aanvragen?

Aanvragen bij de gemeente Venlo met een formulier.

- Uitvoerder?

Gemeente Venlo.

e. Collectieve ziektekostenverzekering minima

- Wat?

Zorgverzekering bestaande uit een basis- en aanvullende verzekering. Er zijn 3 pakketten:

Basis en aanvullend compact: € 136,80 (incl. korting van € 3,60)

Basis en aanvullend compleet: € 160,80 (incl. korting van € 3,60)

Basis en aanvullend compleet en verzekering eigen risico: € 172,70 (incl. € 3,60 korting en € 17,50 bijzondere bijstand).

Op de basis en aanvullende pakketten is een collectiviteitskorting van € 3,60 van toepassing. Bij het derde pakket krijgt de inwoner € 17,50,- bijzondere bijstand per maand. De bijzondere bijstand wordt door de gemeente aan VGZ betaald, waardoor de inwoner een lagere premie betaalt.

- Voor wie?

Inwoners met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm. De kostendelersnorm is daarbij niet van toepassing. Daarnaast mag het vermogen niet meer bedragen dan het in de Participatiewet genoemde vrij te laten vermogen (alleenstaande: € 6.225,00; alleenstaande ouder/gehuwden: € 12.450,00). De waarde van de eigen woning wordt buiten beschouwing gelaten.

- Hoe aanvragen?
De verzekering wordt afgesloten via www.gezondverzekerd.nl.
- Uitvoerder?
Aanvraag via VGZ. De gemeente voert achteraf een steekproef uit op rechtmatigheid van deelname.

f. Bijzondere bijstand

- Wat?
Bijzondere bijstand kan worden verstrekt voor noodzakelijke kosten die voortvloeien uit bijzondere omstandigheden. Een veel voorkomende kostensoort zijn de bewindvoerderskosten.
- Voor wie?
Inwoners van de gemeente Venlo met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm. Voor een aantal kostensoorten geldt een inkomen tot 100% van de bijstandsnorm. Daarnaast mag het vermogen niet meer bedragen dan het in de Participatiewet genoemde vrij te laten vermogen (alleenstaande: € 6.225,00; alleenstaande ouder/gehuwden: € 12.450,00).
- Hoe aanvragen?
Aanvragen bij de gemeente Venlo met een formulier.
- Uitvoerder?
Gemeente Venlo.

g. Bijzondere bijstand 65+

- Wat?
Kosten van vervanging of reparatie van duurzame gebruiksgoederen. Bijv. stofzuiger, wasmachine, gordijnen etc.
- Voor wie?
Inwoners van 65 jaar of ouder die in de afgelopen 3 jaar een inkomen hebben gehad onder 110% van de bijstandsnorm en een financiële reserve hebben van maximaal € 1.854,-.
- Hoe aanvragen?
Aanvragen bij de gemeente Venlo met het formulier: Aanvraag bijzondere bijstand.

- Uitvoerder?
Gemeente Venlo.